

Piotr Piasecki

Wpływ objawień w Lourdes na duchową sylwetkę i świętość Bernadetty Soubirous

Salvatoris Mater 11/2, 243-260

2009

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Lourdes, niewielka miejscowość w południowo-zachodniej części Francji, u podnóża Pirenejów, ma swoje szczególne miejsce na mapie wiary Kościoła powszechnego, a to dzięki prywatnym objawieniom Matki Zbawiciela ubogiej czternastoletniej bigurdańskiej dziewczynce, Bernadecie Soubirous.

Po roku jubileuszowym 2008 poświęconym celebracji 150 rocznicy objawień w Lourdes, rok 2009 ogłoszono rokiem refleksji nad duchową sylwetką św. Bernadetty. Ponad milion pielgrzymów z całego świata przybyłych w tym czasie do Lourdes miało okazję, dzięki specjalnemu programowi, zagłębiać się w tajemnicę świętości widzącej Niepokalanie Poczętą. Dana im była możliwość decyzji osobistego nawrócenia, wchodzenia na drogi własnej świętości dzięki przykładowi wiary Świętej z Lourdes.

Nie zabrakło także naukowej refleksji nad tym, co działo się z Bernadettą w czasie i po objawieniach, czyli jak te wydarzenia przy Grocie Massabielskiej wpłynęły na jej duchowość, która zaowocowała powołaniem do życia zakonnego i świętością. W tym celu zorganizowano między innymi kolokwium, które odbyło się w Lourdes od 8 do 10 grudnia 2008 r., a poświęcone było właśnie zagadnieniom trwającego „Roku Bernadetty”¹.

Przez niniejszy artykuł pragniemy przybliżyć, na gruncie polskiej teologii, duchową sylwetkę Bernadetty Soubirous, tak bardzo związaną z objawieniami w Lourdes. Obecność w Grocie podczas osiemnastu objawień maryjnych staje się przestrzenią, w której kształtuje się jej duchowa postawa. Jej świętości nie należy jednak z tego powodu rozumieć w sensie partykularnym, ale uniwersalnym, jako uczestnictwo w życiu Bożym, do którego Bóg powołuje każdego chrześcijanina, o czym Kościół przypomniał współcześnie w dekretach Soboru Watykańskiego II².

Piotr Piasecki OMI

Wpływ objawień w Lourdes na duchową sylwetkę i świętość Bernadetty Soubirous

SALVATORIS MATER
11(2009) nr 2, 243-260

¹ *Bernadette de Lourdes à Nevers. Actes du Colloque de „L'Année Bernadette”* (Lourdes, 8-10 décembre 2008), Ed. Nouvelle Cité, Lourdes 2009.

² Por. LG 39-42.

1. Teologiczny sens objawień prywatnych

Termin prywatnych objawień dotyczy fenomenów, które pomimo różnorodności (wizje, słowa wewnętrzne itp.) mają wspólną cechę jasności przekazu jakiejś teologicznej prawdy. Objawienie zawiera się w Piśmie Świętym i w Tradycji, i jest adresowane do ludzi każdej epoki. To Objawienie jest zamknięte, co oznacza, że wraz ze śmiercią ostatecznie z Apostołów nie możemy oczekiwać niczego znaczącego w kwestii ekonomii zbawienia ludzkości. Jednak Bóg pozostawił ową przestrzeń objawień prywatnych dla podkreślenia, uwypuklenia pewnych prawd wiary³.

Przymiotnik *prywatne* niekoniecznie musi oznaczać, że objawienia są skierowane jedynie do konkretnych, wybranych chrześcijan. One mogą dotyczyć wielu osób, całych wspólnot chrześcijańskich, Kościoła danej epoki, czy w końcu całej ludzkości. Sobór Trydencki, w swoich dekretach dotyczących usprawiedliwienia, używa określenia *objawienia specjalne*⁴, albo *szczególne*⁵. Inne dokumenty w tej kwestii precyzują naturę i rolę prywatnych objawień. I tak Kongregacja ds. Rytów dnia 6 lutego 1875 roku wystosowała reskrypt do Arcybiskupa Santiago w Chile, w którym możemy przeczytać, że wszelkie objawienia prywatne nie są ani entuzjastycznie przyjmowane, ani potępiane przez Stolicę Apostolską, lecz jedynie postrzega się je jako fenomeny przyczyniające się do pogłębienia wiary, jak również mogą one stanowić swoiste dowody konkretnych przekazów prawd i świadectw wiary⁶. Podobny tekst 12 maja 1777 roku ta sama Kongregacja przesyła biskupom zwracających się z prośbą o aprobatę objawień w Lourdes i La Salette⁷.

Dokumentacja pontyfikalna dotycząca objawień w Lourdes wskazuje, że te wydarzenia były badane dogłębnie i poważnie i nie można ich zredukować do prostego *nihil obstat*⁸. Yves Congar uważał, że w przypadku objawień prywatnych i ich aprobaty przez Kościół, wiara spotyka się z autorytetem. Chodzi tu o akt wiary, który nie jest efektem studium prawd objawionych, ale wynika z posłuszeństwa władzy kościelnej, potwierdzającej autentyczność objawień jako źródeł wzrostu wiary⁹.

³ P. ANDRES, *Révélation privées*, w: *Dictionnaire de Spiritualité Ascétique et Mystique*, fasc. LXXXVI-LXXXVII-LXXXVIII, Paris 1987, kol. 482.

⁴ Sess. VI, rozdz. 12: DS nr 1540, kan. 16, nr 1566.

⁵ Por. *Concilium Tridentinum*, t. 5, Fribourg 1911, 5, 537, 561, 569.

⁶ Por. *Decreta authentica Congregationis Rituum*, t. 3, 1900, nr 3336, 48.

⁷ Zob. TAMŻE, 79.

⁸ Zob. F. ROY, *Le fait de Lourdes devant le magistère*, w: *Maria et Ecclesia*, t. 12, Rome 1962, 11-56 ; J.A. De ALDAMA, *El magisterio pontificio ante las apariciones y revelaciones privadas*, „Salamanticensis” (1958) t. 7, 637-658.

⁹ J.A. De ALDAMA, *El magisterio pontificio...*, 46-48.

W końcu XIX i na początku XX wieku wywiązała się teologiczna dyskusja: Czy treści objawień prywatnych, w które obfitowała epoka, nie uczynić obowiązkowymi do wierzenia¹⁰. Owocem owej dyskusji i licznych polemik jest nauczanie Benedykta XIV, który jedynie zachęca do dobrowolnej akceptacji treści objawień przez wiernych, nie obligując ich do zastosowania się do nich¹¹.

Objawienia prywatne znajdują się we właściwej przestrzeni i miejscu w życiu Kościoła. Nie są jednak prostą manifestacją prawd doktrynalnych. Należy zauważyć, że jedynie wskazują nowe kierunki praktycznego działania w konkretnych sytuacjach życia osób i całych społeczności. Jan XXIII podczas radiowego przemówienia z okazji setnej rocznicy objawień w Lourdes, 18 lutego 1959 roku, wskazał, że jego poprzednicy *poczuli się do obowiązku polecenia uwadze wiernych – po dogłębnych badaniach i ocenie, dla dobra ogółu, przyglądnięcie się temu nadnaturalnemu światłu, któremu podobało się Bogu udzielić w sposób wolny pewnym uprzywilejowanym duszom, nie celem objawienia nowych prawd, lecz aby towarzyszyć naszemu w wierze pielgrzymowaniu*¹².

2. Osoba Bernadetty Soubirous

Osoba Bernadetty kryje w sobie wiele tajemnic. Naukowe badania i refleksja nad jej życiem zmiierzają ku ukazaniu prawdziwej duchowej sylwetki Świętej, odmitologizowanej z obrazów grzeczej, biednej, małej i bosej dziewczynki otoczonej owieczkami, czy zbierającej przy grocie chrust. Bernadetta była świadoma misji powierzonej jej przez *Aquero*¹³.

¹⁰ Interesujące polemiki dość szeroko opisywali następujący autorzy: C. BALIĆ, *De auctoritate Ecclesiae circa apparitiones seu revelationes*, „Divinitas” (1958) t. 2, 85-103; D. ITURRIOZ, *Revelaciones privadas. Estudio teológico*, Madrid 1966; A. MOREIRA FERRAZ, *A teologia das revelações privadas em Francisco Suarez e a sua possível incidência sobre Fátima*, w: *De primordiis cultus Mariani*, t. 6, Academia Mariana, Rome 1970, 207-222. Pojawiła się również propozycja, aby objawienia określać jako fakty dogmatyczne. Zob. E. VALENTINI, *Rivelazioni private e fatti dogmatici*, w: *Maria et Ecclesia...*, 1-9. Co więcej, w przypadku Lourdes proponowano nawet, aby treść objawień została uroczystie i w sposób niepodważalny potwierdzona przez Autorytet Stolicy Apostolskiej zobowiązując wiernych do uznania tych treści, sprzeciwianie się im byłoby czymś w rodzaju poważnej zuchwałości. Zob. F. ROY, *Le fait...*, 32-35.

¹¹ R. LAURENTIN, *Fonction et statut des apparitions*, w: *Vrais et fausses apparitions dans l’Eglise*, Paris 1973, 187-188.

¹² AAS, t. 51, 1959, 114; cyt. za P. ANDRES, *Révélation privées...*, kol. 490.

¹³ *Aquero* w dialekcie bigurdańskim, w jakim posługiwała się Bernadetta, oznacza *ona, ta*. Dialekt ten zbliżony jest do dzisiejszego dialektu baskijskiego i różnił się bardzo od języka francuskiego. Dopiero podczas siedemnastego objawienia 25 marca 1858

Odnaczała się silną osobowością i stanowczością. Kiedy próbowano jej dotykać jak relikwii i wręcz wrywać kawałki garderoby, ostro sprzeciwiała się temu: *Dlaczego mnie dotykacie, ja nie mam żadnej władzy*¹⁴. Bernadetta nigdy nie uważała siebie za wzór, tym bardziej za relikwię. Opierała się próżnej chwale, swoistemu gwiazdorstwu, dziś nazwalibyśmy to celebrytstwem, korzyściom materialnym, choć czasami proponowano jej donacje pieniężne. Co więcej, wizje stały się ciężkim krzyżem, który odważnie nosiła przez całe swoje życie. Oskarżana była bowiem o konfabulację oraz zabraniano jej wizyt w Grocie. A zatem, kim była Bernadetta Soubirous? W jakim historycznym kontekście przeżywała swoją codzienność? Trzeba przywołać najpierw choć kilka historycznych faktów z jej życia, aby następnie móc poczynić naukową refleksję nad jej specyficzną duchowością¹⁵.

Bernadetta Soubirous jest postacią dość dobrze znaną współczesnym katolikom, przede wszystkim jako adresatka objawień maryjnych. Jej życie można podzielić na trzy etapy: przed objawieniami, w czasie ich trwania oraz po nich. Urodziła się w 1844 r. w czterotysięcznej bigurdańskiej miejscowości w Pirenejach, w Lourdes. Była córką młynarza, który w wyniku industrializacji bankrutuje i cała rodzina pogrąża się w materialnym ubóstwie. W lutym 1858 r. zaczynają się objawienia, które wywołują niemałe zamieszanie administracyjne przysparzające kłopotu miejscowym władzom – tak świeckim, jak i kościelnym. Dwa lata później Bernadetta zostaje przyjęta do hospicjum na stancję prowadzoną przez siostry Miłosierdzia z Nevers. W lipcu 1866 r. Bernadetta na zawsze opuszcza Lourdes, udając się do Nevers, do klasztoru Świętego Gildarda, aby jako jedna z Sióstr Miłosierdzia oddawać się posłudze pielęgnowania chorych. Sama, zmorzona chorobą, umiera 16 kwietnia 1879 r. Kościół uznaje Bernadettę za świętą, najpierw beatyfikuje ją 14 czerwca 1925 roku, a następnie 8 grudnia 1933 r. kanonizuje. W ten sposób Bernadetta jest ukazana jako oryginalny wzór świętości swojej epoki. Czy można dziś wzbogacić wiedzę i wzbudzić podziw oraz zachęcić do wpatrywania się, co więcej: do zatrzymania się chrześcijan nad fenomenem świętości Bernadetty Soubirous?¹⁶.

roku Piękna Pani wyjawia swoją tożsamość: *Que soy era Immaculada Councepciou – Jestem Niepokalane Poczęcie*. Zob. R. LAURENTIN, *Lourdes. Histoire autentique*, t. 6, Paris 1961-1964, 95, 99, 121.

¹⁴ R. LAURENTIN, *Lourdes. Histoire...*, t. 5, 335.

¹⁵ N. JOANNE, *Les rappels biographiques sommaires avec images*, w: *Bernadette de Lourdes à Nevers...*, 9-10.

¹⁶ S. GUINEL-LORINET, *Bernadette Soubirous l'éternelle jeune fille?*, w: *Bernadette de Lourdes à Nevers...*, 157-158.

Tę misję budzenia zainteresowania Świętą od wielu lat spełniają lurdzkie sanktuaria¹⁷, gdzie setki tysięcy pielgrzymów rocznie przybywa odnowić się w swojej wierze. Samo przebywanie w tym miejscu jest wchodzeniem w atmosferę tamtych wydarzeń i wgłębianiem się w tajemnice życia Świętej i jej misji. Spójrzmy zatem, jak kształtuje się duchowa sylwetka Świętej pod wpływem objawień przy Massabielskiej Grocie. Tak ukształtowana duchowość może i dziś pobudzać wielu chrześcijan do podążania podobnymi drogami ku zjednoczeniu z Bogiem i podejmowaniu różnorodnych wyzwań w dzisiejszym świecie.

3. Objawienia w Grocie Massabielskiej

11 lutego 1858 roku, kiedy zaczynają się objawienia, Bernadetta tak naprawdę nie jest nikim szczególnym, jest niewyróżniającą się młodą dziewczyną. Co więcej, w ogólnym odczuciu budzącą nawet we współczesnych pogardę czy odrazę:

- w wymiarze ludzkim – jest dziewczynką schorowaną, na którą nikt nie zwraca uwagi, jest niedorozwiniętą fizycznie, pomimo 14 roku życia mierzy jedynie 130 cm wzrostu.
- w wymiarze społecznym – jest córką młynarza bankruta, niedawno aresztowanego (jak się okazało niesłusznie) za rzekomą kradzież mąki; żyje w nędznym mieszkaniu, dawnym miejskim więzieniu (*cachot*).
- w wymiarze duchowym – zna jedynie na pamięć kilka modlitw, jak Ojciec nasz, Pozdrowienie Anielskie, Chwała Ojcu, i pomimo czternastu lat jeszcze nie przystąpiła do I Komunii, jak jej rówieśnicy.

Osiemnaście objawień w Grocie staje się dla Bernadetty okazją do odkrycia samej siebie, stanięcia w prawdzie i spostrzeżenia siebie w taki sposób, jak Bóg postrzega pod każdym względem ubogiego i pogardzanego człowieka¹⁸.

3.1. Objawienia od pierwszego do trzeciego (od 11 do 14 lutego) i ich wpływ na wartości ludzkie i rozwój Bernadetty

11 i 14 lutego dwa pierwsze objawienia przerywają zwyczajność i monotonię oraz banalność życia codziennego Bernadetty, rysującego się

¹⁷ W Lourdes są trzy sanktuaria noszące jedną nazwę Matki Bożej z Lourdes – Notre-Dames de Lourdes. Wszystkie usytuowane w jednym kompleksie: Bazylika Niepokalanego Poczęcia, Różańcowa, oraz Bazylika św. Piusa X, a także pierwsza kaplica, którą już widziała Bernadetta, tak zwana krypta.

¹⁸ Por. J. UKO, *La vocation de Bernadette: son discernement*, w: *Bernadette de Lourdes à Nevers...*, 106-108.

bez przyszłości i bez nadziei. Bernadetta żyje z dnia na dzień, wszystko jawi się jej bezsensownym, czuje się opuszczona i doświadcza wewnętrznej pustki duchowej. Objawienia w tej sytuacji życiowej otwierają przed nią perspektywę nowości – innych doznań, przede wszystkim odnajdywania się w sytuacjach nieprzewidywalnych, przejawiania spontaniczności i nadziei¹⁹.

Nieprzewidywalność i nagłość objawień wywołuje w niej nowy niepokój, a równocześnie rozbudza duchową ciekawość. Bernadetta już żyła w stanie ciągłego niepokoju związanego z nieprzewidywalnymi bolesnymi sytuacjami, jak upadek rodzinnego interesu, przeprowadzka do nędznego, upokarzającego ludzką godność mieszkania (*cachot*), porażka w związku z przygotowaniem do I Komunii, niesłuszne aresztowanie ojca. To właśnie w obliczu tego niepokoju spotęgowanego nowością zdarzeń, 14 lutego, podczas drugiego objawienia Bernadetta próbuje kropić wodą święconą Piękną Panią, aby sobie poszła. W ten sposób broni się przed wizją, jednak czyni to dopiero przy odmawianiu drugiej dziesiątki różańca, kiedy zauważa i zostaje urzeczona pięknem postaci *Aquero*²⁰. *Jeśli przybywa Pani z Bożego posłania, proszę zostać, jeśli nie, proszę odejść*²¹. Sama nie wie, jak postąpić. Z jednej strony ogarnia ją lęk przed nieznanym, a z drugiej – fascynuje Piękna Pani. W czasie wizji kontroluje samą siebie, pytając towarzyszące jej krewne, czy widzą to, co ona. Odpowiedź negatywna jeszcze bardziej wzbudza niepokój, który miesza się z fascynacją i urzeczeniem²². To urzeczenie i fascynacja Piękną Panią, Jej jasnością i uśmiechem, pozwoli Bernadecie przezwyciężyć wiele przyszłych trudności piętrzących się na drodze do Groty, która odtąd staje się jej azylem, w którym odnajduje upragniony pokój i radość potęgujące wiarę w siebie.

Pierwsze dwa objawienia zachwyciły Bernadettę i pozwoliły jej otworzyć się na nieznaną, zaczęły kształtować w niej postawę zaufania ku temu, co nieprzewidywalne, czekać na nowe jutro. One rozjaśniły jej dotychczasowe szare życie blaskiem, który sprzyja odkrywaniu nowych wartości ludzkich, jak otwartość i gotowość do podejmowania w sposób wolny niczym nieskrępowanego działania. Przede wszystkim objawienia jednak wnoszą nadzieję. Wrażenie zaskoczenia i niepowtarzalności

¹⁹ Zob. R. LAURENTIN, *Bernadette nous parle*, t. 1, wyd. 2, Saint-Etienne 2008, 27-44.

²⁰ Por. TAMŻE, 38.

²¹ R. LAURENTIN, *Lourdes. Histoire...*, t. 2, 262-263.

²² A. RAVIER, *Les écrits de sainte Bernadette et sa voie spirituelle*, Paris-Lourdes 1980, 119-120.

tych dwóch pierwszych wizji Bernadetta zachowała w swojej pamięci bardzo głęboko. Inaczej było z kolejnymi wizjami – tu czasami myliły jej się detale²³.

18 lutego ma trzecie objawienie – pierwsze w okresie Wielkiego Postu, w I niedzielę. Uważa się je za zasadnicze w kształtowaniu się fundamentalnych postaw Bernadetty w wymiarze ludzkim. Mądrość Kościoła dobrze odczytała ten fakt, ustanawiając we Francji wspomnienie św. Bernadetty na 18 lutego²⁴. Podczas tego objawienia Piękna Pani po raz pierwszy w sposób szczególny spogląda na Bernadettę i przemawia do niej. Spojrzenie i słowo są dwoma zasadniczymi elementami tego objawienia, jak również są podstawowymi elementami właściwymi osobie ludzkiej. Bernadetta należała do tych osób, na które nikt nie patrzył, i do których nikt nie przemawiał. Wnikliwy czytelnik Ewangelii zauważy, że życie człowieka przemienia się, jeśli Bóg go zauważa, czyli na niego patrzy i do niego adresuje swoje słowo. Potwierdzeniem tej koncepcji może być sam Jezus – Logos, Słowo Odwieczne, który zawsze rozpoczyna każde spotkanie z człowiekiem od spojrzenia na niego z miłością. To właśnie spojrzenie i słowa Logosu przemieniają cudzołożnicę w uczciwą kobietę (por. J 8, 3-4), a paralityka w człowieka pełnosprawnego, tak pod względem ludzkim i w wymiarze duchowym, odpuszczenia grzechów (por. Mt 9, 2-6; Mk 2, 3-10). Tym samym cudzołożna kobieta, jak i uzdrowiony paralytyk, dzięki spojrzeniu i słowu Jezusa odkrywają w sobie godność ludzką i zarazem godność dziecka Bożego, są zdolni prowadzić nowe życie.

Dobrze znamy treść słów adresowanych podczas trzeciego objawienia do Bernadetty przez *Aquero*: *Boulet aoue la gracia de bié aci penden quinze dias?*²⁵: *Czy zechciałaby panienka uczynić mi łaskę przychodząc tu przez piętnaście dni?* Bernadetta zostaje zauważona, zaczyna niejako istnieć dla innych. Piękna Pani patrzyła na nią jak osoba patrzy na inną osobę. Co więcej, należy zauważyć, że *Aquero* zwraca się do Bernadetty w formie grzecznościowej, okazując szacunek i wskazując na jej godność osobistą. Bernadetta zatem mogła doświadczyć, że przedstawia wielką wartość w oczach Dziewicy, która w taki sposób formułuje zaproszenie do spotkań przy Grocie. Czuje się zatem zauważona, wychodzi z pustki wewnętrznej, ktoś na nią liczy, powierza jej misję, ktoś jej potrzebuje.

W końcu ta trzecia wizja wskazuje na jeszcze jeden fundamentalny element w kształtowaniu się ludzkiego wymiaru duchowej sylwetki Ber-

²³ Zob. R. LAURENTIN, *Bernadette...*, 36-44.

²⁴ Zob. *Prière du temps présent. Livre des heures*, Paris 1980, 1184.

²⁵ R. LAURENTIN, *Lourdes. Histoire...*, t. 2, 349.

nadetty, mianowicie na wolność. Bernadetta czuła się skrupowana, brakowało jej swobody działania i oto właśnie propozycja: *Czy zechciałaby panienka*, jako akt zupełnie bezinteresowny *przychodzić tu przez piętnaście dni* – co wymagało całkowitego zaangażowania jej wolności.

3.2. Objawienia – od czwartego do siódmego (od 19 do 23 lutego)

Podczas tej serii objawień na pozór nie dzieje się nic szczególnego. W dalszym ciągu wprowadzają one Bernadettę w atmosferę pokoju i wyciszenia²⁶. Uczy się ona żyć w blasku spojrzenia Pięknej Pani, coraz bardziej doświadcza Jej miłości, która wywołuje ogromne do Niej przywiązanie. Bernadecie jest dany czas potrzebny do umocnienia się w wymiarze ludzkim jej duchowości, aby z nadzieją i wolnością mogła przezwyciężyć własny lęk i spojrzeć śmiało w przyszłość, pokonywać bezradność i otworzyć się na przyszłe wydarzenia. Potrzebuje ona czasu, by niejako oswoić się z objawieniami, podobnie jak w baśni filozoficznej Antoine’a de Saint-Exupéry Mały Książę potrzebuje czasu, by oswoić lisa²⁷. Bernadetta potrzebuje czasu, by wzrastać w wolności, by dać się *oswoić* na trudną i długą drogę duchowych zmagania, która się przed nią rysuje. Podczas tego okresu odkrywa także, że postępując w wolności, trzeba liczyć się z konsekwencjami wynikającymi z jej używania – tak wobec siebie, jak i innych. Czyny wykonywane przez Bernadettę jako nic nieznaczącą dziewczynkę, mieszkającą w *cachot*, nie niosły za sobą żadnych brzemiennej w skutki konsekwencji. Kiedy o poranku 22 lutego uległa ona presji miejscowych władz i na prośbę załężnionej matki nie udała się do Groty, i tym samym w poczuciu lęku odrzuciła zaproszenie *Aquero*, nie była jeszcze świadoma skutków tej decyzji. Ale już po południu żałuje tego zaniechania i udaje się do Groty, lecz nie spotyka tam Pięknej Pani²⁸. Jej czyn spowodował nieoczekiwane i dramatyczne konsekwencje: lęk, pustka, zawód sprawiony Pięknej Postaci z Groty. W ten sposób dojrzewa w niej świadomość, że każdy ludzki akt wolności niesie za sobą określone skutki, tak dla niej samej, jak i innych osób. Porównując tę sytuację do historii Małego Księcia,

²⁶ TENŹE, *Bernadette...*, 51.

²⁷ A. SAINT-EXUPERY, *Le Petit Prince*, Évreux 1992, 66-74.

²⁸ Zob. R. LAURENTIN, *Bernadette...*, 53-68. Bernadetta jest wezwana na komisariat policji, gdzie jest przesłuchiwana w sprawie objawień przez komisarza Jacomet. Komisarz zarzuca jej fabrykowanie wizji oraz grozi aresztem. Stąd zaniepokojona matka dziewczynki prosi ją o podporządkowanie się nakazom komisarza i zaprzestania wyjść do Groty.

możemy zauważyć, że Bernadetta uczy się być odpowiedzialną za swoją „różę”²⁹.

Te zmiany w życiu Bernadetty wzmagają i ugruntowują jej cechy osobowości. Otóż, przyczyniają się do podsycania jej ciekawości, uzdalniają do snucia marzeń i ich realizacji. Bernadetta nabiera odwagi i pogody ducha, zachowuje dotychczasowy humor i rozwija swoje zalety, jak prawdomówność i sumienność. Podczas tych siedmiu objawień Bernadetta wzrasta i pozwala się formować przez Maryję. W ten sposób staje się osobą silną, gotową do dalszego rozwoju i przyjęcia misji, jaka zostanie jej powierzona w czasie późniejszych objawień przy Grocie³⁰.

3.3. Objawienia od ósmego do piętnastego (od 24 lutego do 4 marca) – kształtowanie się postaw życia chrześcijańskiego

Podczas objawień, od pierwszego do ostatniego, Bernadetta nie przyswoiła sobie ani jednego słowa z katechizmu, którego znajomości potrzebowała do przystąpienia do I Komunii świętej³¹. Jednakże jej katecheza odbyła się przy Grocie, gdzie następuje harmonijny rozwój łaski otrzymanej na chrzcie w procesie wtajemniczenia chrześcijańskiego. Tam urzeczywistnia się spotkanie Bernadetty ze Stwórcą, Dawcą i źródłem życia. Tam pogłębia swoje życie modlitewne. Dzięki objawieniom doświadcza Boskości Zbawiciela, wchodzi z Nim na drogę mistycznego zjednoczenia ku paschalnemu wyzwoleniu. Nieprzypadkowo, trzeba to zauważyć, większość objawień przypada na okres Wielkiego Postu, który jest czasem pokuty, ale również zwiastuje paschalną radość. Bernadetta bardziej świadomie wchodzi na drogę, którą podąża Lud Boży, na drogę misterium paschalnego.

Ósme objawienie (24 lutego) kończy etap objawień nazywanych spokojnymi, tak charakterystycznymi dla pierwszych (19-23 lutego) spośród zapowiedzianych piętnastu. Rozpoczyna się druga seria objawień, w których Piękna Pani kieruje słowa zachęcające Bernadettę do czynienia przy Grocie gestów pokutnych. Dzięki nim Bernadetta

²⁹ Zob. A. SAINT-EXUPERY, *Le Petit...*, 26-36.

³⁰ Zob. A. RAVIER, *Les écrits...*, 120-121.

³¹ Katecheza do I Komunii odbywała się po francusku, w języku, którego Bernadetta wówczas jeszcze nie знаła. Musiała nauczyć się formuł katechizmowych po francusku, na pamięć, niczego nie rozumiejąc. Miała nadzieję, że przyswoi je podczas pobytu w Bartrès, u swojej mamki, pomagając jej w wypasie owiec i wychowywaniu synka. Jednak z powodu licznych trudności i upokorzeń powraca do Lourdes, gdzie niebawem zaczynają się objawienia. Zob. R. LAURENTIN, *Bernadette...*, 22-24.

wnika w *mysterium iniquitatis* i doświadcza głębi zła grzechu. Odtąd zaczyna się kształtowanie duchowej sylwetki Bernadetty w sensie teologicznym. Bernadetta doświadcza idei grzechu i jego zła, nie w duchu panującego wówczas jansenizmu, jako rzeczywistości zewnętrznej, na przykład zaniedbanie w wypełnianiu prawa, lecz w sensie głębszym, że grzech wynaturza i zniekształca ludzką istotę. Tej swoistej katechezie Bernadetta zostaje poddana właśnie podczas ósmego objawienia, kiedy nieoczekiwanie Piękna Pani nakazuje jej wykonać kilka niezrozumiałych i upokarzających gestów. W odczuciu wielu towarzyszących Bernadecie osób, po prostu wydawała się im oszalała: osuwa się bowiem na kolana i zaczyna chodzić jak zwierzę na czterech łapach, upada twarzą w błoto, całuje ziemię, zaczyna zrywać i jeść trawę. Jej twarz staje się brudna i z rozpromienionej zmienia się w smutną i ponurą³².

Dzięki tym profetycznym gestom Bernadetta odkrywa, że grzech tak naprawdę przynosi smutek i upokorzenie, które zniekształcają i wynaturzają człowieka stworzonego na obraz i podobieństwo Boże. Każdy chrześcijanin powinien być świadomy zagrożeń płynących z sytuacji grzechu, który go deformuje i wynaturza. Bernadetta nabiera tej właśnie świadomości. Gesty wykonywane przez nią wskazują wprost na zachowania zwierząt. Stąd ona sama doświadcza, że grzech pozbawia człowieka jego naturalnego piękna, także daru łaski, i sprawia, że staje się on podobny do zwierzęcia. Ta alegoria może nieco dziwić i wręcz gorszyć współczesnych, jednak dzięki niej Bernadetta mogła dogłębnie doświadczyć złości grzechu i jego skutków. Obecna tam wówczas krewna Bernadetty, ciotka Bernarda, widząc jej zachowanie i ubrudzenie błotem, zabiera ją spod Groty, wyrzucając, że przynosi wstyd rodzinie. Nie zdaje sobie sprawy z profetycznego sensu tych słów: człowiek ubrudzony grzechem, tak naprawdę przynosi wstyd Bogu i Jego zamysłom. Podczas tej wizji *Aquero* wypowiada do niej niewiele słów. Jedyne: *Pokuta*, oraz: *Proś Boga o nawrócenie grzeszników*³³. Formacja chrześcijańskich postaw, duchowej sylwetki Bernadetty, sprzęga się zatem z misją, jaką otrzymuje równoległe, a dotyczy ona włączenia się w misterium Odkupienia człowieka³⁴.

Objawienia – od dziewiątego do jedenastego (25-28 lutego) przynoszą nowe doświadczenia wynikające ze spotkania dwóch prawd: *mysterium iniquitatis* z *mysterium salutis*. Każde doświadczenie grzechu jest deprymujące, odzierające z nadziei, jeśli nie towarzyszy mu odkry-

³² R. LAURENTIN, *Bernadette...*, 73.

³³ Zob. TAMŻE, 74.

³⁴ Zob. TAMŻE, 78.

cie prawdy o zbawieniu. Wędrówka narodu wybranego przez pustynię skończyłaby się tragicznie, gdyby Mojżesz nie wyprowadził źródła wody ze skały (por. Wj 17, 6). Podobnie ekonomia zbawienia opiera się na ofierze Chrystusa, z którego boku wypływa woda, znak oczyszczenia (por. J 19, 34). Stąd podczas dziewiątego objawienia *Aquero* alegorycznie wskazuje na źródło wody. Bernadetta, oddając się tym samym gestom, co dnia poprzedniego, słyszy wezwanie: *Anat béue en'a hount è b'y laua – podejdz do źródła, napij się i obmyj*³⁵. Udaje się w stronę rzeki, jednak *Aquero* daje jej znak, by zawróciła i szukała źródła pod skałą w Grocie. Odgarniając błotnistą ziemię, znajduje je. Dłonią nabiera wodę, jednakże zabłoconą, trzy razy ją odrzuca, a dopiero za czwartym razem czerpie czystą³⁶.

Tryskające źródło wody obmywa brudną i zabłoconą twarz Bernadetty, przywracając jej normalny wygląd. Te gesty Bernadetta wykonuje identycznie jeszcze podczas dwóch kolejnych objawień, jak zaznacza, na wyraźną prośbę *Aquero*³⁷. Symbolika błota i wody, czyli grzechu i łaski, z racji serii trzech powtórzeń, głęboko zapadają w świadomości dziewczyny, kształtując w niej postawę pokutną i pogłębiając doświadczenie Bożego miłosierdzia. Stan grzechu jest faktem, w którym, z racji swej ludzkiej kondycji, Bernadetta ma swój udział. Aby odnaleźć źródło, była zmuszona przemieszczać się w Grocie, drażyć i rozgarniać ziemię, a następnie napić się i obmyć. Dotarcie do źródła wymagało od niej aktu posłuszeństwa, będącego skutkiem dobrowolnego wyboru postępowania jako dziecka Bożego, dotkniętego łaską chrztu.

Dzięki tej łasce zanurzeni jesteśmy w śmierci i zmartwychwstaniu Chrystusa (Rz 6, 3-5). Chrześcijanin w pewnych okresach swego życia doświadcza rzeczywistości pustki duchowej, pomimo całkowitego przyłączenia do Chrystusa. Podobnych doświadczeń przy Grocie doznawała również Bernadetta. Kiedy udaje się tam w piątek 26 lutego, nie spotyka Pięknej Pani, podobnie jak 22 lutego. Z tego powodu ogarnia ją poczucie pustki i zamieszania, pojawiają się wątpliwości i pyta: *W czym zawińlam wobec Pięknej Pani?* Jednak w akcie wolności oddaje się gestom pokutnym, jak poprzednio, żarliwie modląc się. Pozostaje zatem wierna i posłuszna *Aquero*³⁸. Pełnia życia chrześcijańskiego nie jest możliwa bez doświadczenia pustki duchowej. Nie można bowiem dostąpić pełni życia łaską chrztu bez uprzedniego udziału w śmierci Chrystusa. Bernadetta

³⁵ R. LAURENTIN, *Lourdes. Histoire...*, t. 4, 428.

³⁶ TAMŻE, 425.

³⁷ TENŻE, *Bernadette...*, 91-92.

³⁸ TAMŻE, 91.

wnika dzięki temu w rzeczywistość Wielkiego Piątku i śmierci Chrystusa, kształtuje się wówczas ważna postawa w jej życiu, mianowicie – umiejętność budowania właściwych relacji ze Zbawicielem, tak w momentach ekstazy doznań, jak i ciemnej nocy ducha.

Stan pustki duchowej przerywają kolejne objawienia 2 i 3 marca. Człowiek grzeszny obmyty wodami chrztu i dostępujący przebaczenia Zbawiciela jest włączony w misterium męki, śmierci i zmartwychwstania Chrystusa, przez co odnajduje swoje właściwe miejsce w Kościele. Bernadetta również podczas tych objawień odkrywa swoje miejsce i rolę, jaka została jej powierzona w historii Ludu Bożego, świadomie włącza się w Jego budowanie i razem z nim podejmuje pielgrzymowanie. Doświadczając prawdy wspólnoty, że nie można budować osobistych relacji z Chrystusem poza wspólnotą Ludu Bożego, w sensie: tylko ja i Chrystus. Bernadetta wówczas przy Grocie wkracza w ostateczny etap formacji swej duchowej sylwetki. *Aquero* powierza jej kolejną misję do spełnienia: ma przekazać duchownym, aby zorganizowali procesję i zbudowali kaplicę³⁹.

Misja powierzona Bernadecie zakłada budowanie wspólnoty Kościoła, co pięknie wyrażają występujące w jej treści czasowniki: *idź, powiedz, przybywajcie, zbudujcie*. Bernadetta włącza się w ten sposób w życie Kościoła, choć o przynależności do niego nie miała dotąd wielkiej świadomości. Budowa kaplicy i procesja to dwa ważne symbole Kościoła jako Ludu Bożego. Od wyjścia z Egiptu aż po ostateczne zgromadzenie, o którym czytamy w Apokalipsie, Bóg czyni starania by z ludzi ze wszystkich ras, języków i ludów utworzyć jeden lud. Tak jak przekaz ewangeliczny kończy się rozesłaniem Dwunastu dla utworzenia jednego Ludu, tak piętnaste objawienie również kończy się posłaniem Bernadetty we włączenie się w budowę wspólnoty Kościoła. W ten sposób zostaje ona wtajemniczona w misterium Kościoła jako pielgrzymującego Ludu Bożego. Ona sama staje się tego bardziej świadoma dzięki wystarczającej już dojrzałości – tak w sensie ludzkim, jak i chrześcijańskim.

3.4. Objawienia – od szesnastego do osiemnastego (25 marca do 16 lipca). Kształtowanie się świętości Bernadetty

Obietnica *Aquero* dana Bernadecie podczas trzeciego objawienia: *Nou proumeti pas deb hé ursusa en este mounde, mès en aoute* – Nie

³⁹ TAMŻE, 95.

obietuję szczęścia na tym świecie, lecz w drugim⁴⁰, ściśle wiąże się z perspektywą realizacji świętości. Jednak najpierw Bernadetta musiała zostać uformowana – tak pod względem ludzkich, jak i chrześcijańskich podstaw. Odtąd zaczyna odkrywać drogę świętości właściwą jej duchowości, która kształtowała się podczas massabielskich objawień.

25 marca, podczas szesnastego objawienia, Bernadetta jest już dobrze zakorzeniona w swojej codzienności, w historii zbawienia. Wcześniej rano odczuwa nieodpartą potrzebę udania się do Groty. Od proboszcza uprzednio otrzymuje nakaz zapytania o imię Pięknej Pani. Jest to dzień święta Zwiastowania, w którym historia zbawienia wypełnia się przez Dziewicę, Kobieta z Galilei. W tym dniu Piękna Pani wyjawia swoją tożsamość. Nie podaje jednak swojego imienia: Maryja, Matka Zbawiciela, ale właśnie ujawnia tajemnicę głębi swojego jestestwa, to, kim jest w oczach Stwórcy: *Niepokalane Poczęcie*. To wyznanie *Aquero* poprzedza określeniem: *Jestem. Que soy era Immaculada Councepciou*⁴¹. Maryja, Matka Zbawiciela, jest w tym samym momencie dla wszystkich i na zawsze *Niepokalany Poczęciem*; nikt nie może tego zmienić, ponieważ została obdarzona przez Boga godnymi tak wielkiego zadania darami⁴². W chwili Zwiastowania Archanioł Gabriel pozdrawia Ją jako *pełną łaski* (Łk 1, 28). W ciągu wieków Kościół uświadamiał sobie, że Maryja napełniona łaską przez Boga została odkupiona od chwili swego poczęcia⁴³. Papież Pius IX 8 grudnia 1854 r. ogłasza tę prawdę jako dogmat Niepokalanego Poczęcia Maryi⁴⁴.

Niepokalane Poczęcie głęboko wpisane w egzystencję Maryi z Nazaretu jest łaską wypływającą z Męki i Zmartwychwstania Chrystusa. Co więcej, fakt Niepokalanego Poczęcia to proklamacja definitywnej realizacji zbawczego planu Bożego, afirmacja kresu zbawienia, Brama Nadziei jak nigdy otwarta dla wszystkich zroczonych, poranionych, pozostawionych samym sobie, przegranych życiowo. Dla samej Bernadetty spotkanie z Niepokalany Poczęciem było jak niebo na ziemi, albo ziemia wzięta do nieba. Prawda Niepokalanego Poczęcia odkrywa przed wizjonerką, że Bóg dzieli się z nią swoim życiem, przez co uczestniczy ona w tym nowym świecie, do którego już przynależy Matka Zbawiciela.

Bernadetta nadal żyje w *cachot*, jej status społeczny się nie zmienia, ale jest już bardziej świadoma i uformowana, wyzbywa się bezradności

⁴⁰ R. LAURENTIN, *Lourdes. Histoire...*, t. 2, 349, 363.

⁴¹ TENZE, *Lourdes. Histoire...*, t. 6, 121.

⁴² GS 55.

⁴³ KKK 491.

⁴⁴ PIUS IX, Bulla *Ineffabilis Deus*: DS 2803.

i umacnia się w pewności i słuszności swego postępowania. Nadal jest w oczach komisarza i sędziego uważana za nic nie znaczącą dziewczynkę, do tego kłamczuchę albo co najmniej oddające się fantazjom uparte dziecko. Na pozór nic się nie zmieniło. Jednak dla niej wszystko jest nowe, ponieważ wchodzi na drogę świętości, której Maryja dostępuje jako pierwsza z wierzących⁴⁵.

Po zwiastowaniu anielskim Maryja z pośpiechem udaje się przez góry do swojej krewnej Elżbiety, której „udziela się” świętość Matki Zbawiciela. Bernadetta podobnie śpieszy uliczkami Lourdes do ówczesnego proboszcza ks. Peyramale, któremu również udziela się coś z jej świętości, na co reaguje wielkim wzruszeniem⁴⁶.

Siedemnaste objawienie (7 kwietnia) ma miejsce w oktawie Wielkiej Nocy w środę, co też ma swój wymiar symboliczny. Bernadetta klęczy w Grocie, trwając w półgodzinnej ekstazie. Do rąk otrzymuje świecę, której płomień w pewnym momencie obejmuje jej dłonie. Obecny w tym czasie lekarz, doktor Dozous, podchodzi i bada puls dziewczynki, który – jak się okazuje – jest w normie. Szuka też śladów poparzeń skóry palców i dłoni. Nie znajduje ich. Uznaje to za bardzo dziwne zjawisko. W tym momencie zwraca się do widzącej, choć ta zdaje się go i tak nie słyszeć, i mówi: *Nie wiem, co ty widzisz, ale teraz wierzę, że ty coś jednak widzisz*⁴⁷. Podczas wizji jej twarz jest rozpromieniona, bowiem należy już do innego świata. Zanurzona przez wody chrztu w Chrystusa jest już w Niego obleczona. Każdy ochrzczony, żyjący na tym świecie dzięki misterium Chrystusa, przynależy już do tego drugiego świata. Bernadetta jako człowiek odkupiony, należący do Zbawiciela staje się tym samym dla innych znakiem nawrócenia i zbawienia⁴⁸.

Ostatnie objawienie ma miejsce w piątek 16 lipca we wspomnienie Matki Bożej z Góry Karmel. Bernadetta znajduje się po drugiej stronie rzeki Gawy, ponieważ miejscowe władze postawiły 4 maja bariery przy samej Grocie z powodu pielgrzymujących i modlących się tam coraz liczniejszych tłumów. Pomimo znacznej odległości od Groty ogarnia ją ogromna radość z wpatrywania się w postać Dziewicy, piękniejszej niż kiedykolwiek. Bernadetta już wie, że widzi Piękną Panią po raz ostatni w swoim ziemskim życiu, ponieważ chociaż następują już dla niej nowe czasy, to jednak musi nadal żyć w tych obecnych, gdzie jeszcze świat nowy się w pełni nie objawił. Już, a jeszcze nie. Każdy ochrzczony żyje,

⁴⁵ Zob. R. LAURENTIN, *Bernadette...*, 129-131.

⁴⁶ Zob. TAMŻE, 134-135, 148. Kiedy proboszcz uświadamia sobie tożsamość Pięknej Pani, której wizji doświadcza Bernadetta.

⁴⁷ R. LAURENTIN, *Lourdes. Histoire...*, t. 6, 214-215.

⁴⁸ TENŻE, *Bernadette...*, 143.

oczekując nowego nieba i nowej ziemi⁴⁹. Bernadetta podczas ostatniego objawienia stoi niejako na progu wieczności. Jednakże jej świętość jeszcze nie osiągnęła ostatecznej dojrzałości. Ostatnie objawienie staje się poważnym krokiem Bernadetty w dążeniu do świętości. Wchodzi w kolejny etap drogi, na którym wprowadzi w życie to wszystko, co Niepokalana pozwoliła jej odkryć podczas serii osiemnastu objawień. Mała Tereska od Dzieciątka Jezus kilka lat później w Lisieux stanie się czystą Miłością. Bernadetta w codzienności życia w Nevers będzie świadczyć o świecie nowym już obecnym, ale jeszcze nie do końca, bo oczekiwanym. Taka będzie jej droga duchowa, jej dążenie do świętości⁵⁰.

4. Końcowe refleksje

Kształtowanie duchowości i świętości Bernadetty nie kończy się wraz z objawieniami przy Grocie. Tam bowiem dokonała się jej gruntowna formacja – tak pod względem ludzkich, jak i chrześcijańskich wartości. 4 kwietnia 1864 roku, dwa lata przed opuszczeniem Lourdes, Bernadetta zdecydowała i poprosiła o przyjęcie do Zgromadzenia Sióstr Miłosierdzia z Nevers⁵¹. Kiedy 7 lipca 1866 r. przybywa do Nevers po konsultacjach z przełożonymi zakonnymi i kościelnymi, postanawia już tylko skupiać się na codziennych obowiązkach życia zakonnego i swojej przyszłej posłudze pielęgnacji chorych. Będzie to czas wyciszenia i zagłębiania się w codzienność jako zwyczajne środowisko dążenia do świętości. Przy Grocie Matka Jezusa wtajemniczyła Bernadettę w misterium Odkupienia. Proces pogłębiania, wnikania w tajemnicę wiary, będzie trwał w Nevers do końca życia Bernadetty już jako osoby konsekrowanej. Życie świętej Bernadetty jawi się zatem jako długa droga łaski i zarazem cierpienia, zgodnie z zapowiedzią *Aquero: Nie obiecuję szczęścia w tym życiu, lecz w przyszłym*. Objawienia na pewno były momentem przełomowym i decydującym o duchowej sylwetce i stylu świętości Bernadetty.

Przy Grocie czuje się uprzywilejowana, to pewne, lecz także jest świadoma odpowiedzialności za misję stopniowo jej powierzaną. Ze swoich spotkań z Dziewicą zachowuje w pamięci przede wszystkim wrażenie niezwykłej Jej piękności, ale także żywe poczucie złości i ciężkości grzechu. Co więcej, staje się zdolna do osobistego zaangażowania w historię zbawienia. Jest już kimś innym, głęboko przemienionym czło-

⁴⁹ KKK 1042.

⁵⁰ Zob. R. LAURENTIN, *Bernadette...*, 161-162.

⁵¹ TAMŻE, 315.

wiekim. Patrzy na wydarzenia i ludzi w Bożym świetle. Odtąd Massabiel zajmuje centralne miejsce w duszy Bernadetty. W każdym niemal liście o tym wspomina. Powraca do Groty w swoich modlitwach, by tam szukać wsparcia i pociechy w wypełnianiu swego powołania i dążeniu do świętości. To przy Grocie rodzi się również jej życie mistyczne. W sposób kontemplacyjny bowiem wpatruje się w Chrystusa i razem z Nim doświadcza misterium łaski i grzechu. Oznacza to, że jej droga duchowa była drogą krzyża przeżywaną w atmosferze bezinteresownej miłości. Bernadetta czuła, że bierze udział w misji odkupienia Chrystusowego na zasadzie solidarności i ofiary z własnego życia⁵².

To, co charakteryzuje duchowość Bernadetty tamtego okresu, to jej żywa wiara. Jej postrzeganie świata, osób, wydarzeń zawsze wiązało się z wizją Boga, Jego woli i przykazań. W centrum jej wiary znajdowała się Osoba Chrystusa Odkupiciela świata, Jezusa Ukrzyżowanego. W opisach dotyczących jej relacji z Jezusem bardzo często używa zaimka dzierżawczego *mój*: mój Jezus, tak po prostu. Do Jezusa Ukrzyżowanego zwraca się w krótkich, ale częstych wezwaniach. Gdy tylko pozwala jej zdrowie, codziennie odprawia Drogę Krzyżową. Kiedy zmorzona chorobą pozostaje przykuta do łóżka, wpatruje się w krucyfiks, który jest dla niej symbolem i znakiem skupiającym w sobie całą jej chrystocentryczną duchowość. Ubolewa, że nie może uczestniczyć każdego dnia w Eucharystii. Ogromnie się cieszy, kiedy siostry w niedzielę sprowadzają ją do kaplicy na Mszę św.⁵³.

Od Chrystusa Ukrzyżowanego i Jezusa-Hostii Bernadetta nigdy nie oddziela Matki Zbawiciela. Matka Jezusa jest oczywiście Panią z Massabielskiej Groty, ale warto zaznaczyć, że Bernadetta nigdy nie określa Dziewicy mianem Niepokalanego Poczęcia, a rzadko imieniem Maryja Niepokalana, raczej mówi o Niej: Dziewica Maryja albo moja Matka. Dla Bernadetty staje się Maryja przykładem doskonałego zawierzenia Bogu, całkowitego przyłgnięcia do Niego przez miłość i realizację Jego zbawczych planów⁵⁴.

Świętość Bernadetty można mierzyć intensywnością jej głębokiego zjednoczenia z Chrystusem Odkupicielem. Stąd należy stwierdzić, że jej duchowość jest ściśle chrystocentryczna, skoncentrowana na misterium Chrystusa. W Jezusie Chrystusie solidaryzuje się z grzesznikami. Światnie odnajduje się w realiach życia konsekrowanego. Stara się prowadzić

⁵² A. RAVIER, *Les écrits...*, 524.

⁵³ TAMŻE, 525.

⁵⁴ TAMŻE.

życie ukryte w Chrystusie. Pozwala prowadzić się Duchowi Świętemu tak w mistycznym, jak i czynnym wymiarze jej życia konsekrowanego. Jej duchowość nosi także znamiona wynagradzania za grzechy Najświętszemu Sercu, którego kult rozwija się w tamtych czasach, oraz odznacza się umiłowaniem ofiary⁵⁵.

Duchowa droga przebyta przez Bernadettę od *cachot* i Massabielskiej Groty do Nevers jest naznaczona doświadczeniem jej ludzkiego cierpienia i niezwyklej odwagi. A. Ravier – francuski jezuita, teolog i badacz chrześcijańskiej duchowości – porównuje ją do drogi Jezusa rozpoczynającej się w Betlejem, prowadzącej na Kalwarię. Jest to droga Jezusa Odkupiciela, na którą zaprasza swoją Matkę, Niepokalanie Poczętą, pierwszą z odkupionych. Tym samym włącza Ją w dzieło zbawienia. Podobnie Bernadetta podąża taką właśnie drogą⁵⁶.

Dr Piotr Piasecki OMI
Wydział Teologiczny UAM (Poznań)

ul. Szkolna 12
PL - 62-211 Obra

e-mail: piasecki@amu.edu.pl

L'influence des apparitions à Lourdes sur l'attitude spirituelle et sainteté de Bernadette Soubirous

(Résumé)

Dans cette article on peut voir quelle est l'influence réelle des apparitions à Lourdes sur l'attitude spirituelle et sainteté de Bernadette Soubirous. Au cours d'analyser les sources on constate que La Grotte et les 18 apparitions de la Vierge vont être le lieu et l'occasion pour Bernadette de se construire et d'exister, dans toutes les dimensions de sa personnalité, à savoir comme personne humaine, comme chrétienne et comme sainte. Evidemment, quand on parle ici de sainteté il ne s'agit pas de imagerie d'Epinal. Il s'agit de la sainteté au sens de la participation à la vie divine, sainteté à laquelle nous sommes tous appelés, ainsi que nous le rappelle le Concile Vatican II.

Les apparitions lui permette, à l'école de Marie, de mieux comprendre ce qu'elle vivait antérieurement dans l'obscurité de la foi. L'attrait pour la vie de prière, de pénitence et de sacrifice qui la conduit à la vie consacrée, correspond bien au message de Massabielle qu'elle met en œuvre quotidiennement dans son démarche vers sainteté.

Les apparition, dans le même temps, lui firent vivre une expérience spirituelle que l'on peut parler comme d'une véritable expérience mystique: celle du Seigneur en

⁵⁵ TAMŻE, 528-529.

⁵⁶ TAMŻE, 532.

sa Pâque, sa mort et sa résurrection. De fait, ce que Bernadette vit à la Grotte est une Rencontre dans laquelle s'épelle ou s'inscrit en elle le mystère de Dieu. A la Grotte, Bernadette apprend aussi très vite à prier pour les pécheurs. Cette intercession est la marque fondamentale des apparitions. Bernadette était ainsi amenée à comprendre au plus profond d'elle-même, avec la joie du pardon, la tristesse infinie du péché, ou celle de Dieu face au péché. Il en fut ainsi toute sa vie, jusqu'à Nevers, et jusqu'à sa mort.

Bernadette n'a que peu écrit, elle n'est pas Docteur de L'Église, cependant elle montre que c'est dans le quotidien, vécu en aimant, que prend corps en nos vies la sainteté qui nous vient de Dieu.

L'article est divisé par 4 parties : 1) Le sens théologique des révélations privées ; 2) La personne de Bernadette Soubirous ; 3) Les visions dans la Grotte Massabielle; 4) Réflexions finales.